

האגודה הישראלית לאוריינות ושפה

الجمعية الإسرائيلية للتتور واللغة

The Israeli Association for Literacy and Language

תכנית הכנס החמישה עשר

יום שני, 4 ביולי, 2022 (ה' בתמוז תשפ"ב)

המכללה האקדמית בית ברל

(מצורפת מפה לציון בנין הכנס, שערי כניסה וחניונים)

דמי השתתפות בכינוס – 180 ₪; גמלאים וסטודנטים – 130 ₪

הרשמה מוקדמת תעשה בעזרת תשלום באשראי או paypal באמצעות [טופס מקוון זה](#)

ביום הכינוס עצמו התשלום יהיה במזומן או בהמחאה בלבד

הוועדה המארגנת של הכינוס

פרופ' מיכל שני, ד"ר מני יערי, ד"ר תמר שהם-גואטה, גב' מעיין חודק וקראט

לבירורים: oryanut.safa@gmail.com

הרצאת מליאה

אנו שמחים לארח את פרופ' יוסי שביט בהרצאתו

אי שוויון מתהווה בגיל הרך

יוסי שביט הוא פרופסור אמריטוס לסוציולוגיה באוניברסיטת תל אביב. הוא גם עומד בראש היוזמה לחקר הגיל הרך במרכז טאוב לחקר המדיניות החברתית בישראל. מחקריו עוסקים בתהליכי ריבוד ואי שוויון בין בני אדם ובין קבוצות אוכלוסייה בישראל ובארצות אחרות. במסגרת מחקריו על הגיל הרך הוא מנסה לזהות גורמים סביבתיים המשפיעים על עתידם ההשכלתי של פעוטות. הוא חוקר למשל, את השלכות המיצב החברתי-כלכלי של משפחות בהיות ילדיהן פעוטות על הישגיהם העתידיים בבית הספר. כמו כן הוא חוקר את ההשפעות ארוכות הטווח של השתתפות פעוטות במסגרות חינוך בגיל הרך על הישגים עתידיים. בנוסף לעבודותיו על אי שוויון ועל הגיל הרך, הוא חוקר את היחסים בין תלמידים יהודים וערבים הלומדים בבתי ספר משותפים. שביט חבר באקדמיה הלאומית האמריקאית לחינוך. הוא שימש בעבר נשיא האגודה הסוציולוגית הישראלית ונשיא RC28, אגודת המחקר העולמית לחקר אי שוויון ומוביליות חברתית.

הרצאת מליאה

אנו שמחים להציג את תוכנית הלימודים החדשה שגובשה ע"י הוועדה לבחינת רצף ההוראה של שפה ואוריינות בגיל הגן עד כיתה ב'

פרופ' מיכל שני דליה הלוי ושרה זדוניאנסקי

בשלוש השנים האחרונות גובשה טיוטה של תוכנית לימודים חדשה להוראה של שפה ואוריינות מגיל הגן עד כיתה ב'. הגיל הרך הוא אבן היסוד עליה נשענת הלמידה ההמשכית בבית הספר וקיימת חשיבות רבה שתהליכי ההוראה / למידה יושתנו על הידע ההתפתחותי-מדעי והפדגוגי שהצטבר בשנים האחרונות. תוכנית הלימודים החדשה מאגדת, מעדכנת ומרחיבה את תוכניות הלימודים הקיימות בחינוך הלשוני לגיל הגן ולכיתות א-ב לתוכנית אחת, המדגישה את הרצף בהוראת שפה ואוריינות בגילאים אלה. בלב התוכנית עומד הרעיון לפיו תהיה חפיפה רבה יותר בידע ובשפה המקצועית של הגננות והמורות, לצד שמירה על הסביבה הלימודית ועל דרכי ההוראה במסגרות השונות. התפיסה הרעיונית של התוכנית הושתתה על מודלים אוניברסליים רב-רכיביים, לפיהם, התפתחות השפה והאוריינות מתרחשת תוך יחסי גומלין בין היבטים קוגניטיביים-ניהוליים לשוניים ורגשיים של הלומד, של חומרי הלמידה, של המטלות ושל הסביבה המשפחתית, התרבותית והחינוכית. למכלול זה ישנה התייחסות בתוכנית. על בסיס הספרות גיבשה הוועדה מודל של ארבעה רכיבים להוראת השפה והאוריינות: (א) כשירות תקשורתית, הכולל ידע לשוני ושיח; (ב) יסודות הקריאה והכתיבה; (ג) הבנה והפקה של טקסטים דבורים וכתובים מסוגות שונות; (ד) ספרות תרבות ודעת. התוכנית כתובה על פי רכיבים אלה, כאשר לכל רכיב מוצג רקע תיאורטי התפתחותי, תרשים מארגן לתוכנית ההוראה ולוחות התפתחות ובהם הצעות לפעילויות המקדמות את הידע והמיומנויות. ייחודה של התוכנית ביצירת זיקה בין התפתחות יכולות אורייניות לבין מאפיינים קוגניטיביים-ניהוליים, לשוניים ורגשיים המקדמים התפתחות זו. הפעילויות המוצעות מותאמות לשלבים התפתחותיים ומאפשרות למורה התאמה שלהן לשלב התפתחותי של הלומד. לכל רכיב מוצעים גם עקרונות וכלים להערכה התפתחותית כבסיס לתכנון הוראה, ולצד זאת מוצעת הסתכלות אינטגרטיבית על תפקוד הלומד בכלל הרכיבים. המסר החשוב הוא, שהתוכנית החדשה תאפשר ראייה של הרצף ההתפתחותי מהגן לבית הספר, רצף שהוא מעבר לגיל 'כיתה'. הרצף יאפשר לגננות ולמורות להתבונן על שלבים התפתחותיים וליישם בהתאם לתוכנית ההוראה איכותית לכול. זאת, לצד הוראה דיפרנציאלית והרחבת יכולת ההכלה של המורה או הגננת את שונות הלומדים. במסגרת ההרצאה יוצגו הרכיבים על ידי כותביהם.

ראשות הוועדה: דליה הלוי - מנהלת תחום דעת עברית בקדם-יסודי וביסודי (מפמ"ר); פרופ' מיכל שני – ראש הוועדה; ד"ר אסתי תאומים בן-מנחם – רכזת הוועדה
צוות הכתיבה על פי סדר א'-ב': פרופ' דורית ארם; ד"ר עמליה בר-און; ד"ר שרה זדוניאנסקי; ד"ר מעיין טרויאנסקי; פרופ' רחל יפעת; ד"ר שני לוי-שמעון; גב' אילנה מסט; ד"ר לימור קולן; ד"ר מירב לונה תורג'מן
חברים נוספים בוועדה הרחבה: פרופ' עלית אולשטיין – יו"ר ועדת המקצוע 'חינוך לשוני – עברית בקדם-יסודי וביסודי'; גב' יעל נדלר – מפקחת על החינוך הלשוני בחמ"ד, מינהל החינוך הדתי; גב' גילה קרול – מנהלת המחלקה למיומנויות יסוד באגף א' חינוך יסודי, מינהל הפדגוגי; גב' תרצה יהודה – מפקחת על העברית במחוז החרד

תכנית הכנס

8:00-9:00 התכנסות והרשמה – אודיטוריום הספרייה

9:00-10:30 ברכות והרצאות מליאה – אודיטוריום הספרייה

<p>אי שוויון מתהווה בגיל הרך פרופ' יוסי שביט אוניברסיטת תל-אביב ומרכז טאוב</p>	<p>תוכנית הלימודים החדשה לרצף ההוראה של שפה ואוריינות מגיל הגן עד כיתה ב' פרופ' מיכל שני, דליה הלוי ושרה זדונאינסקי מכללת בית ברל</p>
--	---

11:00-12:20 מושבים מקבילים

חדר 4	אולם 3	אולם 2
אוריינות ביתית בגיל הרך	אוריינות ודו-לשוניות	תהליכי קריאה
<p>מאפייני הורות ופעילויות אורייניות עם ילדים בגיל הרך בימי הסגר הראשון של מגפת הקורונה, בישראל, באירופה ובארצות הברית גליה מעודד קראבאנוב ודורית ארם</p>	<p>בקשות והתנצלויות בשתי שפות אצל דו לשוניים: השוואה בין דו לשוניים דוברי אנגלית ועברית שגית בר און ונטליה מאיר</p>	<p>מערך הקשרים הישירים ועקיפים בין תפיסות ורגשות של מורות ושל תלמידיהן המתקשים בקריאה לבין הישגי הקריאה קמה גלילי, מיכל שני ותמי קציר</p>
<p>הבנת אימהות את התפתחות הכתיבה והמלצותיהן על דרכים לקדמה: הקשרים לניצני כתיבה של ילדיהן דורית ארם, רוני ישר, עדי אלימלך ושירה בסר</p>	<p>מחקר התערבות שפתי בקרב תלמידים חד-לשוניים ודו- לשוניים דוברי ערבית עברית הנבדלים במיצב סוציאקונומי שרון מלכי-לוי, כרמית אלטמן ואיריס בן דוד הדר</p>	<p>מאמץ דרך עיניו של הקורא: בחינת ההבדלים ההתפתחותיים והאינדיבידואליים במאמץ הקוגניטיבי המושקע בקריאת מילה באמצעות ניטור גודל האישון עדי שכטר, רונן הרשמן ודויד שר</p>
<p>הקשר בין מיצב סוציאקונומי וסביבה אוריינית ביתית לבין ניצני אורייניות שפתית ויכולות קוגניטיביות בילדי גן טליה רז ושלי שאול</p>	<p>ידע מורפולוגי בעברית בקרב ילדי גן חד-לשוניים ודו-לשוניים גל פדל וענת פריאור</p>	<p>התרומה של הידע המורפו- מילוני בגיל הגן לרכישת יכולות האיות והקריאה בכיתה א' רוית כהן-מימרן, לירון רזניק-נבט, דנה גוט ודוד שר</p>
<p>מיצב חברתי-כלכלי, פעילות אוריינית בבית, ורמת אוריינות הילד: ממצאים מהחברה הערבית בישראל בתקופת הקורונה חדיג'ה עאמר ועפרה קורת</p>	<p>של מי השפה הזו? אוריינות, שפה וגיבוש זהות בהקשרי שוליות והדרה – מקרה בוחן של כיתת ילדי מהגרי עבודה, מבקשי מקלט ופליטים בדרום תל-אביב איילת רימון ומיכל טננבאום</p>	<p>אפקט ההתקהלות (crowding) וקריאה: השפעת מוכרות המילה על זיהוי אותיות עדי שכטר, שני בן-אדרת, דוד שר ועמית ישר</p>

12:20-13:00 מושב פוסטרים – אולם 1

13:00-13:40 ארוחת צהריים

13:40-15:00 מושבים מקבילים

אולם 2	אולם 3	חדר 4
לקויות ושפה	שפה ובלשנות	עיבוד שיח
שיח של גננות המתייחס להיבטים של תאוריית המיינד עם ילדי גן על הרצף האוטיסטי בתפקוד גבוה: השוואה בין קריאת ספר לבין סיפור ספר מרילין סמדג'ה, מרגלית זיו ודורית ארם	היבטים של שכיחות בתיאור תופעת ההומוגרפיות קרני שרם ועמליה בר-און	כיצד תופסים מורים את הכתיבה הממזגת? תפיסות ממוקדות ידע לעומת תפיסות ממוקדות מיומנויות בקרב מורי שפה לירון פרימור ושרית ברזלי
דיסגרפיית תנועות בעברית מיה יכיני ונעמה פרידמן	מה ההבדל בין 'קופה' ו'שינה' וכיצד זה קשור לקריאה הרהוטה בטקסט העברי ההומוגרפי? עמליה בר-און ושירי מרכוס	התפקיד הדיפרנציאלי של ידע אוצר מילים ליכולת הבנת הנקרא תמי סבג-שושן ותמי קציר
השוואת סוגי נרטיב של ילדים עם אוטיזם טל נעמן, נופר סוקניק וכרמית אלטמן	"העברית שלי אלמת/ מסתתרת מבני-המשפחה/מאחורי תריסי העברית" על תפקידיה של הדו לשוניות ותרומתה לשירה ה"מזרחית" יאיר קורן-מיימון	השפעתה של למידה מטה-אסטרטגית על הבנת הנקרא בקרב מתבגרים טל לביא ומני יערי
האניגמה של הקריאה בקרב מתבגרים לקויי שמיעה ריקי וילדר, אפרת פיינטוך ועמליה בר-און	היבטים ברכישת מילים רב משמעיות בגיל בית הספר היסודי חיים רביב	מערכת הקשרים בין רגשות הישג בשיעורי שפה לתהליכי קריאה בקרב תלמידים בכיתות ד'ה' שירה בלייכר, מיכל שני ותמי קציר
15:00-15:20 הפסקת קפה		

15:20-16:40 מושבים מקבילים

אולם 2	אולם 3	חדר 4
<p>תוכניות התערבות אורייניות</p> <p>השפעת תכנית התערבות חמ"ה הכוללת היקשים סמנטיים על יכולת החשיבה המילולית בקרב תלמידים עם ASD</p> <p>שירלי הר-צבי הכהן, קטי סאניצקי מולר ורון ממן-בכר</p>	<p>מוח ושפה</p> <p>שינויים ברכיב N400 במהלך עיבוד מטפורות ותרומתן של מערכות הקשב: מחקר התנהגותי ואלקטרופיזיולוגי</p> <p>שי מנשה, נירה משעל ודוד ענקי</p>	<p>אוריינות בשפה הערבית</p> <p>זיכרון עבודה פונולוגי ודיגלוסיה של השפה הערבית</p> <p>ג'וביר טרביה, היתאם טאהא ושמעון ספיר</p>
<p>התערבות שפתית ניהולית לשיפור יכולת הקריאה, מיומנויות קוגניטיביות ותחושת מסוגלות של תלמידים בכיתה ג' המתקשים בקריאה מן המיציב הנמוך</p> <p>דנה יחיא בלישה, שני לוי שמעון, רחל שיף</p>	<p>ההשפעה של גריית TDCS אנודית ל IFG -השמאלי על למידה וקונסולידציה של חוקיות בשפה חדשה</p> <p>רבאב פדול וטלי ביתן</p>	<p>הקשר בין המיציב הסוציו-אקונומי למיומנויות שפתיות ואקדמיות בקרב קוראים מתחילים בשפה הערבית</p> <p>אברהים אסדי, רונן קספרסקי, אירית בר-כוכבה ועביר עאסלי</p>
<p>התערבות בקריאת הכתיב הלא מנוקד בעברית המבוססת על מודעות לשונית ותפקודים ניהוליים בקרב מתקשים בקריאה בכיתה ג'</p> <p>ליאור אאנונו-שעשוע, שני לוי שמעון, רחל שיף</p>	<p>האם דיסלקציה היא לקות ספציפית לשפה או לקות כללית בלמידה? השפעת השינה על למידת חוקיות שפתית ומוטורית</p> <p>דפנה בן ציון, אלה גביטוב, ענת פריאור וטלי ביתן</p>	<p>הקניית קריאה בערבית? CV או פונמה? מחקר ניסויי</p> <p>הנאדי אבו אחמד ודוד שר</p>
<p>השפעת תכנית 'הרם' (הוראה רגשית מותאמת) על יכולת הכתיב</p> <p>קטי סאניצקי מולר, שירלי הר-צבי הכהן, מורן אמסילי בן דור</p>	<p>עיבוד חזותי-שמיעתי ותהליכי קשב בקרב קוראים בוגרים עם דיסלקסיה התפתחותית: מחקר אלקטרופיזיולוגי</p> <p>שי מנשה</p>	<p>לומדי ערבית מדוברת בוגרים בישראל: סיבות, דרכי למידה, אתגרים והשפעות</p> <p>מראם ח'מיס-ג'ובראן ואדר אניסמן</p>

16:40 סיום הכנס

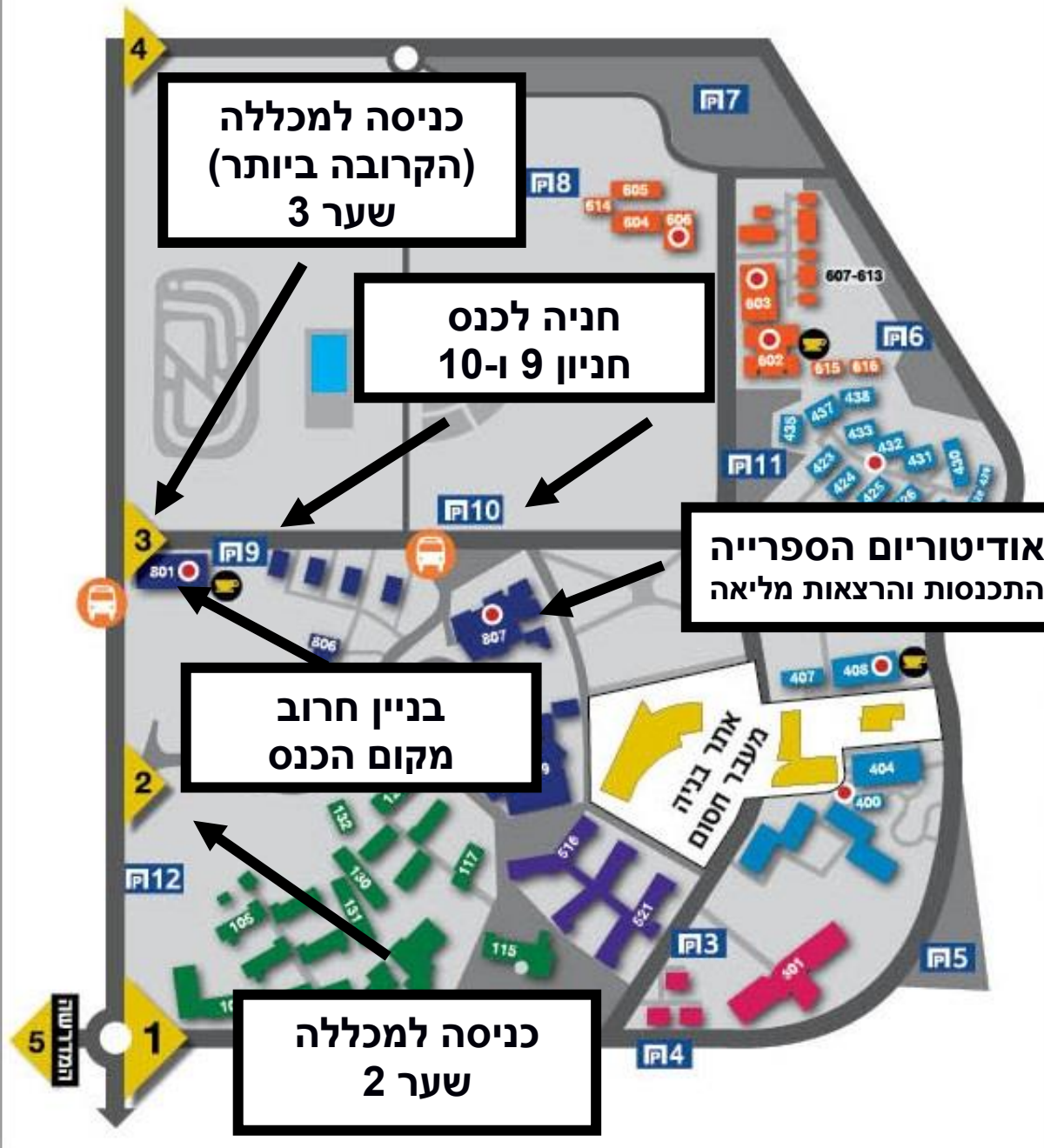
להתראות בכינוס הקיץ ה-16!

חפשו אותנו ב - ובאתר <http://scriptil.org>

מפת התמצאות

Orientation map خريطة التوجيه

המכללה האקדמית בית ברל
 الجامعة الأكاديمية بيت برل
 Beit Berl College

אורן	100
ברוש	200
גפן	300
דקל	400
הדס	500
ורד	600
זית	700
חרוב	800
המדרשה	900

- מקלט
- מספר כניסה 3
- מספר חניון
- עמדת קפה
- קפטריה
- תחנת אוטובוס